

Zzagloba

Świątecznie

Nr 1 (23/24) / (152)

19.12.2023 r

Wtorek

Wróciliśmy! – znowu... Ale tym razem na dłużej! ZzaGloba wraca jako Wasz prezent pod choinkę od KNSG, (jednak nie zalecamy żeby czytać ją między karpim, a sałatką w czasie Wigilii). W tym wydaniu o naszej wyprawie do Torunia, dlaczego pierwszy raz od ponad dziesięciu lat Europa jest w ponad 60% pokryta śniegiem, jak prezentowaliśmy się na wśród innych kół na różnorodnych wydarzeniach, konkurs na nową szatę graficzną dla naszego nieregularnika i nie tylko!

Krótko o głównodowodzących

Nowy rok to nowe władze, dla jasności jakbyście mieli coś do załatwienia, lista do kogo możecie się zwrócić

- Prezes KNSG: Helena Pielas
- Wiceprzewodnicząca ds. ogólnych: Magdalena Błaziak
- Wiceprzewodniczący ds. finansowych: Kacper Konieczny
- Wiceprzewodniczący ds. promocji: Michał Grześkowiak
- Wiceprzewodnicząca ds. administracji: Magdalena Woźniak

I opiekunowie

- Prof. dr hab. Marek Kasprzak (gratulujemy profesury!)
- Dr Filip Duszyński

Dzień Krajobrazu na Wydziale Kacper Konieczny

20 października przypadła ustanowiony na pamiątkę podpisania przez Radę Europy Europejskiej Konwencji Krajobrazowej Międzynarodowy Dzień Krajobrazu. Duży udział w ustanowieniu tego święta miała polska Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, dlatego też nie dziwne, że szczególnie w Polsce, kraju pięknych krajobrazów, dzień ten jest obchodzony szczególnie żywo! W tym na naszym wydziale, odbyły się wykłady i warsztaty pod hasłem „Docień lokalność”. W wydarzeniach na terenie kampusu przy pl. Makska Borna swój udział wzięło także nasze koło. Przygotowaliśmy własne stoisko z quizem dla odwiedzających uczniów na

temat krajobrazów przyrodniczych i kulturowych Polski. Na uczestników czekały różnorodne nagrody rzeczowe. Można było również zajrzeć do kart historii Koła – kroniki prowadzonej od lat 50. ubiegłego wieku przez całe pokolenia młodych geografów. Na obchodach Dnia Krajobrazu nasze Koło dumnie reprezentowali: Kacper Konieczny, Dominik Niezgódka i Jakub Lewandowski.

Dzięki!

Wyjazd integracyjny – zwiedzamy (i uczymy się) w Kotlinie Jeleniogórskiej 🐾 – Maciej Gap

W ten weekend nasi członkowie postanowili wyrwać się z Wrocławia i jak to geografowie mają w zwyczaju pojechać gdzieś na wyprawę. Nie rzuciliśmy jednak wszystkiego i nie pojechaliśmy w Bieszczady, razem z nami zabraliśmy albowiem naszą wiedzę i dobre humory. W sobotę dziewiątego grudnia szybka podróż do Jeleniej Góry za pomocą pociągu Kolei Dolnośląskich i już tego samego dnia atakowaliśmy górę Chojnik. Na samym szczycie pozostało nam zdobycie dominującego nad nami zamku (o jakże oryginalnej nazwie!) Chojnik 🏰. Tam czekały na nas piękne widoki na całą kotlinę, pełną ciekawych form terenu, z kolei w środku dumnego, chociaż już nadgryzionego zębem czasu kasztelu spotkanie z historią kryjącą się za tym całym obiektem. Góra zdobyta, zamek podbity – ruszyliśmy w dół na zasłużony odpoczynek. Wieczorem nie tylko planszówki i karty, ale też geograficzne kalambury! Nasi członkowie mieli wiele różnych pomysłów – nikt jednak (na całe szczęście) nie położył się na ziemi by udawać warstwę próchniczą. Kolejnego dnia udaliśmy się do Pałacu Sobieszów, gdzie znajduje się Centrum Edukacyjna – Kulturowe Karkonoskiego Parku Narodowego. Dzięki znajdującej się tam wystawie multimedialnej „Klimatyczne Karkonosze” mogliśmy doświadczyć najróżniejszych górskich zjawisk – od zwyczajnego deszczu

do rzadkiego mamidła górskiego, poczuć cały przekrój karkonoskiej pogody, zobaczyć jak to jest w górach nocą (choć większość z nas miała to doświadczenie już za sobą ☺) czy w szybki sposób zaobserwować jak zmieniają się piętra roślinne. Całemu centrum nasi członkowie wystawiają znak jakości. Wszystko co dobre jednak szybko się kończy, i tak już wieczorem musieliśmy wracać – ale dobra energia do działania którą się napełniliśmy w czasie tego wyjazdu, będzie nam towarzyszyła do końca roku!

ZzaGłoba zawiera lokowanie produktu 🗣️

Serdecznie polecamy najnowszą inicjatywę Koła Geologów – **studencki podcast nauk o Ziemi Mente et Malleo** – już teraz czekają na was historie o projekcie związanym z mikrometeoritami 📌, czyli po co zamiatać dachy, a także wykład o Ślęży (pierwszy w historii podcastu!) mówiący o historii i budowie tego wzniesienia (Kacper Konieczny przypomina, to NIE jest wulkan).

<https://open.spotify.com/show/5nN4Ut02WGNuM11DSphnqD>

Nowe szaty króla Zzagłoby ☺

Chcesz wziąć udział w reaktywacji ZzaGłoby? Potrafisz rysować lub malować? A może po prostu masz pomysł na nową szatę graficzną i chcesz się nim podzielić? Jeśli tak, to napisz do nas poprzez adres - knsgr@uwr.edu.pl

Tak samo, jeśli chcesz pobawić się w dziennikarza i pomoc nam z tekstami pisz na powyższy adres mailowy ✉

Dlaczego tak zimno? – dr Błasia świąteczna analiza i prognoza ☁ - Marek Błaś

„Przełom listopada i grudnia zaskoczył nas trochę zimową aurą. W południowej części Czech ogłoszono nawet stan klęski żywiołowej z powodu obfitych opadów śniegu. W Czeskich Budziejowicach, 2 grudnia, zanotowano 41 cm śniegu. Ostatnio tak zimowo było na przełomie listopada i grudnia w 2010 i 1998 roku.

Za tą anomalię odpowiada specyficzna sytuacja w rozkładzie ciśnienia atmosferycznego w sektorze atlantycko-europejskim. Zwykle w tym czasie z zachodu na wschód wędrują kolejne niży, które sprowadzają nad Europę cieplejsze powietrze polarno-morskie. Mamy wtedy do czynienia z równoleżnikową wymianą mas powietrza. Pogoda jest wtedy zmienna, a temperatura dodatnia. Tym razem jednak na Atlantyku pojawił się rozbudowany południkowo wyż, który zablokował napływ ciepłego morskiego powietrza z zachodu i „uruchomił” wymianę powietrza o przebiegu południkowym. W konsekwencji, z sektora NW-N napłynęło nad Polskę mroźne powietrze arktyczne, za którym przywędrowała zima. Ta specyficzna sytuacja przypomina tzw. „rozpad wiru polarnego”, który jest typowy dla okresu przejściowego między zimą i latem.”

Pytanie od redakcji – ale co to jest wir polarny? Dr Błaś wyjaśnia –

„Charakterystyczną cechą cyrkulacji w chłodnej części roku, na wysokości tropopauzy oraz w stratosferze, jest duży wir cyklonalny skoncentrowany blisko bieguna zimowego. Związane z nim zimne

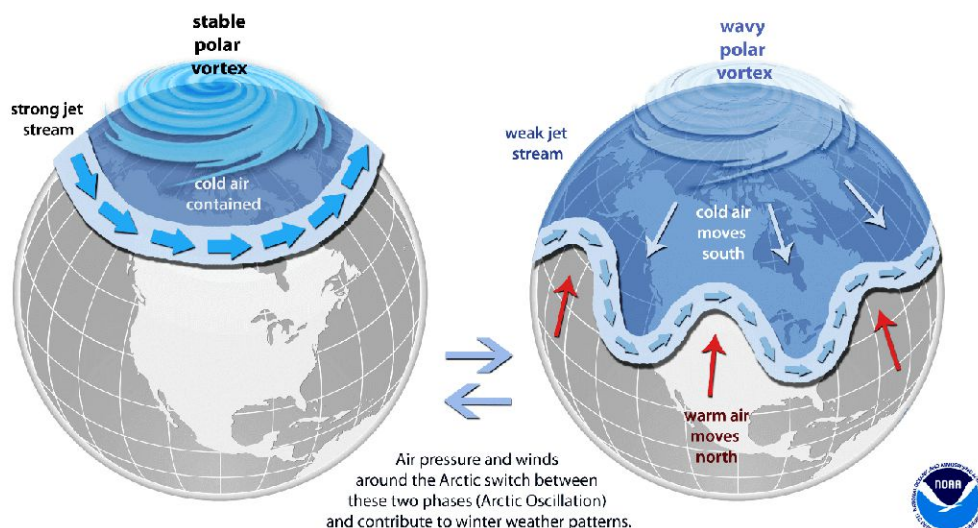
powietrze arktyczne, które jest zamknięte przez silną okołobiegunową cyrkulację zachodnią, tzw. prąd strumieniowy, który ogranicza jego wymianę z wyraźnie cieplejszą atmosferą w niższych (umiarkowanych) szerokościach geograficznych. Prędkość wiatru osiąga typowo 10 m/s na wysokości 15 km i 80 m/s na wysokości 60 km nad ziemią. Od czasu do czasu brzeg wiru polarnego podlega jednak „erozji” poprzez pofalowanie prądu strumieniowego (tzw. fale Rossby’ego, co ostatecznie może prowadzić do rozbitcia na mniejsze układy wirów, a czasami nawet do jego zaniku. Efektem tego procesu jest niejako „rozlanie się” chłodnego powietrza do strefy umiarkowanej. Taka specyficzna sytuacja może utrzymywać się przez około 2-3 tygodnie.”

Żarty suche niczym lessy prof. Jarego 🧑

Na samym początku nie zalecaliśmy czytania ZzaGłoby w czasie Wigilii – ta rubryka to wyjątek! Przedstawiamy świąteczne suchary wymyślone przez nas zespół redakcyjny!

- + Co mówi geomorfolog gdy ciasto świąteczne ciasto nie urośnie?
– Wkłęsała ta forma
- + Dlaczego hydrolog nie robi kompotu na święta?
– Bo boi się suszy
- + Dlaczego gleboznawca długo je makowca?
– Bo bada jego skład granulometryczny.
- + Co mówi dendrolog chcąc napić się kompotu z suszu?
– Łyka bym się napił
- + Dlaczego kartograf nie pakuje zabawek dzieciom pod choinkę?
– Bo nie istnieje odwzorowanie prezentowe

The Science Behind the Polar Vortex

Związane z nim zimne powietrze arktyczne, które jest zamknięte przez silną okołobiegunową cyrkulację zachodnią, tzw. prąd strumieniowy, który ogranicza jego wymianę z wyraźnie cieplejszą atmosferą w niższych (umiarkowanych) szerokościach geograficznych. Prędkość wiatru osiąga typowo 10 m/s na wysokości 15 km i 80 m/s na wysokości 60 km nad ziemią. Od czasu do czasu brzeg wiru polarnego podlega jednak „erozji” poprzez pofalowanie prądu strumieniowego (tzw. fale Rossby’ego, co ostatecznie może prowadzić do rozbitcia na mniejsze układy wirów, a czasami nawet do jego zaniku. Efektem tego procesu jest niejako „rozlanie się” chłodnego powietrza do strefy umiarkowanej. Taka specyficzna sytuacja może utrzymywać się przez około 2-3 tygodnie.”

To jaka pogoda na święta? – „O ile w drugiej dekadzie grudnia prognozuje się pogodę, która będzie przypominała tą typową, tzn. ciepłą i deszczową, o tyle w trzeciej dekadzie ma dojść do kolejnego epizodu z pofalowaniem prądu strumieniowego i „rozłania się” arktycznego powietrza. Jest więc nadzieja, że Święta Bożego Narodzenia będą białe”

Serdecznie dziękujemy dr Markowi Błasiowi za pomoc w przygotowaniu tego tekstu. A poniżej Kosibówka pod śniegiem 🏠 📌

Prelekcje Kołowiczów 🌟 – Kacper Konieczny

W ostatnim czasie nasi członkowie wygłaszali prelekcje na różne tematy. 28 listopada Bartosz Baturo opowiedział nam o swoich przygodach i wrażeniach w trakcie dwutygodniowego pobytu w Gruzji. Dowiedzieliśmy się jak zdobyć pięcioletni Kazbek, że Morze Czarne naprawdę jest czarne, co zwiedzić w Tbilisi, a także o mało znanym Parku Narodowym Waszlowani przy granicy z Azerbejdżanem. Bartek

wspominał także swoją wyprawę w góry konno wraz z małą sforą czworonogów

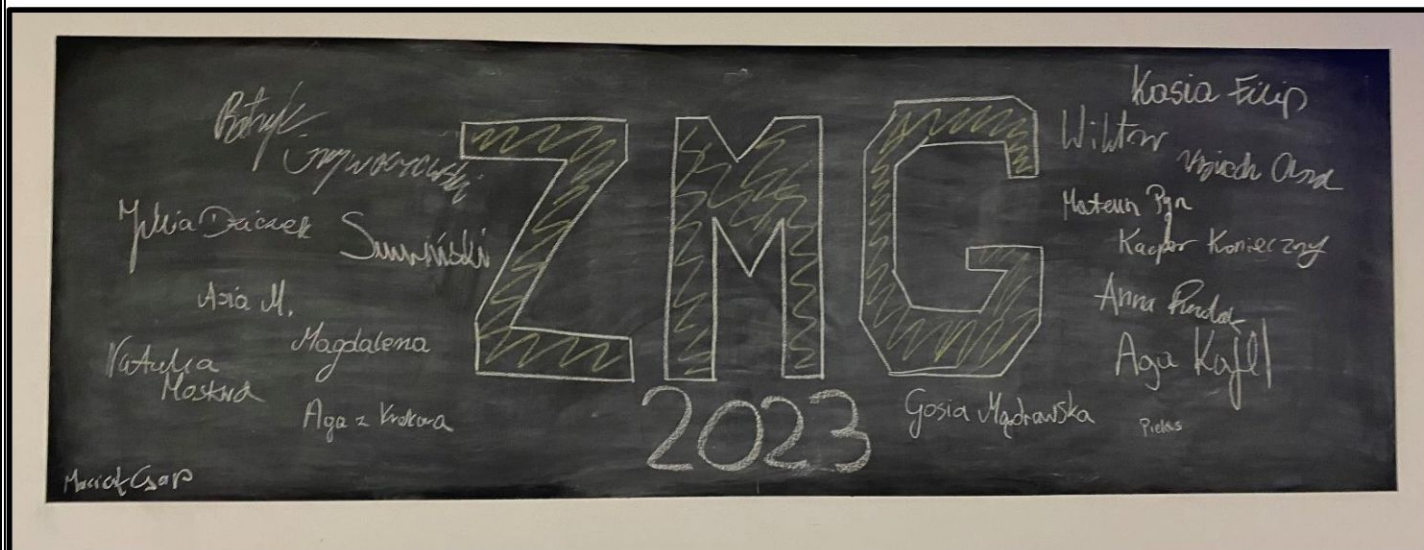
Dwa dni później 30 listopada Kacper Konieczny wygłosił gościnnie na spotkaniu Koła Geologów prelekcję pt. „Masyw Ślęży – Geograf o geologii, historii i sprawach turystyki i sprawach niewyjaśnionych”.

W czasie wykładu Kacper wyjaśnił budowę geologiczną i morfologię Masywu Ślęży (która NIE była wulkanem), pokazał okazy skał, a także przedstawił mało znane ciekawe fakty na temat eksploatacji górniczej i historii turystyki w tym regionie.

Wielka wyprawa toruńska vel Zlot Młodych Geografów 🍷 – Małgorzata Mądrawska

W dniach 17-19 listopada 2023r. dziewięciu członków KNSG im. Juliana Czyżewskiego wybrało się na Zjazd Młodych Geografów w Toruniu. Oprócz naszego koła uczestnikami byli również Studenckie Koło Naukowe Geografów UMK z Torunia jako organizatorzy oraz Koło Geografów UJ im. Ludomira Sawickiego. Po podróży ciuchcią, w piątek odbyła się sesja referatowa. Referaty zaprezentowali: Magdalena Błaziak, Maciej Gap, Wiktor Kopeć, Kacper Konieczny, Małgorzata Mądrawska i Helena Pielas (jeżeli jesteście zainteresowani tematami referatów, odezwijcie się do nich) Pozostałymi osobami obecnymi na wyjeździe byli: Wiktoria Papuga, Piotr Onoszko i Dominik Niezgódka, którzy kibicowali nam, zasiadając na widowni. Często brakowało czasu na pytania, ale bardzo miłe było to, że uczestnicy tej sesji referatowej poruszali kwestie związane z referatami także w innych dniach. Pytania często dotyczyły tematyki badań i zainteresowań uczestników.

W sobotę mieliśmy dość intensywny dzień terenowy. Odwiedziliśmy mniej znane miejsca w Toruniu i jego okolicach. Odwiedzony teren odznaczał się zarówno walorami przyrodniczymi jak i kulturowymi. Odwiedziliśmy bowiem rezerваты przyrody „Stawy Przysieckie”, „Wąwóz Leszcz” czy „Las Piwnicki”. Innymi atrakcjami, które udało się nam zwiedzić był Zamek Bierzgłowski oraz Obserwatorium Astronomiczne w Piwnicach. W Obserwatorium udało nam się zobaczyć m.in. największy w Polsce teleskop optyczny o średnicy lustra równej 90cm. Niestety przez śnieg na kopule nie udało nam się go użyć. W niedzielę zostaliśmy oprowadzeni po Starym Mieście w Toruniu. Oprócz doskonale znanego nam pomnika Kopernika, widzieliśmy również gdanisko (taka średniowieczna krzyżacka ubikacja 😊) czy tzw. Nowy Rynek w Toruniu. Niektórzy z nas sprawdzali również czystość swojego sumienia przy krzywej wieży. Po zjedzeniu obiadu i zakupieniu pierników (bo jak tu z Torunia wrócić bez nich 😊) udaliśmy się na dworzec Toruń Główny, gdzie o godz. 17 wyruszyliśmy w drogę powrotną do Wrocławia.

Dziękujemy serdecznie Studenckiemu Kołu Naukowemu Geografów UMK za zorganizowanie Zjazdu Młodych Geografów. Mamy nadzieję na ponowne spotkanie Kół Naukowych Studentów Geografii może nawet z większej liczby ośrodków akademickich!

PS: Rada z naszych doświadczeń – jeśli wybieracie się do Torunia weźcie ze sobą drobne lub zainstalujcie aplikację SkyCash, moBilet, mPay, bo przez JakDojadę biletu nie kupicie, a biletomaty w komunikacji miejskiej nie zawsze mają możliwość płatności kartą 🚆

Nasze zdjęcie grupowe – pozdrawiamy UMK i UJ! (PS. Sprawdźcie gazetkę „Globusik” od UJ)

Gielda Kół Naukowych – Magdalena Woźniak

Dnia 9 listopada 2023 roku, nasze koło wzięło udział w Gieldzie Kół Naukowych. Przygotowując stoisko, reprezentanci KNSG zwrócili się o pomoc do pracowników ZKOA – dr hab. Macieja Kryzy oraz mgr Marka Kowalczyka. Udostępnił nam oni ciekawe urządzenia służące do wykonywania pomiarów meteorologicznych. Pomocy udzielił także mgr Łukasz Kasprzak, opiekun zbiorów kartograficznych, wypożyczając koło wiele map. W dniu Gieldy KNSG miało okazję zaprezentować je na swoim stoisku. Udział w tworzeniu stanowiska wzięli Helena Pielas, Maciej Gap, Jakub Lewandowski oraz Magdalena Woźniak. Odwiedzający ale i uczestnicy mieli możliwość obejrzeć stoiska kół naukowych biorących udział w imprezie. Pozwoliło nam to zapoznać się z ich działalnością i osiągnięciami a także podzielić się własnymi doświadczeniami w KNSG. Odbył się także konkurs, w ramach którego stoiska były oceniane w trzech kategoriach – popularyzatorskiej, naukowej i społecznej. Stanowił on zwieńczenie całej Gieldy. Nasze stoisko niestety nie miało szczęścia w tym roku, jednakże sam udział był dla nas bardzo interesującym przeżyciem. Gratulujemy za to wygranej geologom 🏆

Serdecznie dziękujemy pracownikom ZKOA oraz ZGK za pomoc w przygotowaniu naszego stoiska. Przyciągnęło ono wielu zainteresowanych, którzy zasypywali nas pytaniami zarówno o udostępnione materiały i urządzenia jak i o samo koło.